

Att producera en podcastserie

Hur arbetssättet och podcaster förändrades och utvecklades
under projektet 100 minuter 100 år

Tova Vikström

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Mediekultur/ Online Media
Identifikationsnummer:	6218
Författare:	Tova Vikström
Arbetets namn:	Att producera en podcastserie
Handledare (Arcada):	Jutta Törnqvist
Uppdragsgivare:	
<p>Detta arbete fokuserar på de podcaster som producerades under projektet 100 minuter 100 år. Projektet ingick i kurserna "Narrativ design" och "Fiktivt berättande" under våren 2017, inom utbildningsprogrammet Mediekultur på Yrkeshögskolan Arcada. Under kursernas gång producerades elva filmer av mediekulturstudenter på både andra och tredje årskursen. Online mediastudenterna producerade podcaster, vloggar och byggde upp en webbsida, samt stod för den grafiska delen av projektet. Målet med 100 minuter 100 år var att visa hur de involverade studenterna ser på det hundraåriga Finland. Syftet med arbetet är att undersöka hur arbetssätten som användes under produktionen av podcaster förändrades, samt hur podcasterna utvecklades från den första till den femte. Materialet som användes var i första hand boken "Podcast solutions" av Michael W. Geoghegan och Dan Klass, och "Podcast academy – the business podcasting book" av bland andra Michael W Geoghegan och Greg Cangialosi. Dessutom användes flera artiklar från webbsidan thepodcasthost.com. Metoden som använts är case study, eller fallstudie. Detta arbete är en induktiv och kvalitativ fallstudie, med en deskriptiv, det vill säga berättande, rapport. Skillnaderna mellan den första och den femte episoden blev fler än förväntade. I den första episoden intervjuades fyra från projektet utomstående personer om identitet och deras förhållande till Finland, medan den femte endast innehöll en gäst, som var regissör inom projektet. Arbetssättet förändrades inte på ett uppenbart eller drastiskt sätt, snarare förbättrades och utvecklades det långsamt under projektets gång. Editeringsprocessen utvecklades på ett väldigt positivt sätt. Det gick både snabbare och smidigare att editera den femte episoden i jämförelse med den första. Inför den första episoden skrevs inte ett manus, bara de frågor värdarna skulle ställa. Det märktes att det skulle ha behövts ett manus då editeringen började. I de följande avsnitten skrevs manuset alltid på förhand, både skilt och tillsammans, värdarna uppehöll ingen tydlig trend mellan episoderna. Manusmodellen som använts under den första episodens editeringsprocess krävde en uppdatering inför det fjärde avsnittet, då flera personer skulle intervjuas samtidigt. I samband med denna förändring byttes flera element ut, bland annat mikrofonerna.</p>	
Nyckelord:	Podcast, 100 min 100 år, case study, narrativ design, Finland 100, audioblogg, auditivt berättande
Sidantal:	30
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Media/ Online Media
Identification number:	6218
Author:	Tova Vikström
Title:	Producing a series of podcasts
Supervisor (Arcada):	Jutta Törnqvist
Commissioned by:	
<p>This thesis focuses on the podcasts produced during the project 100 minuter 100 år (100 minutes 100 years). The project was a part of the courses “Narrativ design” and “Fiktivt berättande” during the spring of 2017, in the study programmes Media culture at Arcada university of Applied Science. Eleven movies were produced by the Media culture students during the courses. The online media students produced podcasts, vlogs and made a web-site, as well as overseeing the graphical elements. The goal of the project was showing the how the students view the one-hundred-year-old Finland. The purpose of this thesis is examining in which ways the work procedures used during the production of the podcasts changed, and how the podcasts themselves evolved from the first podcast to the fifth. The material used was first and foremost the book Podcast solutions by Michael W. Geoghegan and Dan Klass, and secondly Podcast academy – the business podcasting book by, among others, Michael W. Geoghegan and Greg Cangialosi. Additionally, several articles from thepodcasthost.com were used. The method used was case study. This thesis is an inductive and qualitative case study, with a descriptive report. The differences between the first and the fifth episodes were more than originally expected. In the first episode four people, who weren't part of the project, were interviewed about identity and their relationship to Finland, while the fifth only had one person, who was a director in the project. The work procedures didn't change drastically, rather they evolved and improved slowly during the project. The editing process developed in a positive way, in that the fifth episode was edited both faster and smoother than the first episode. Before the first episode no script was written, only the questions the co-hosts were to ask. This became a problem when the editing started, it would have been much easier editing had there been a script. The following episodes all had scripts written before the recording. The script model used in the first episode's editing process was updated and renewed for the fourth episode, as several people were to be interviewed at once, instead of one at a time, as had been the case in earlier episodes. In connection to this, some other elements also changed, among others, the microphones.</p>	
Keywords:	Podcast, 100 min 100 år, case study, narrativ design, Finland 100, audio blog, auditive narration
Number of pages:	30
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

INNEHÅLL

1	Inledning.....	8
1.1	Syfte och frågeställning	9
1.2	Materialbeskrivning.....	9
1.3	Struktur	10
1.4	Terminologi.....	10
2	Metod.....	10
3	Tusen podcaster i din ficka.....	11
3.1	Ordboksdefinition.....	12
3.2	Podcast eller radiosändning?	12
3.3	Planering av en podcast.....	13
3.3.1	<i>Skillnader i tal och skrift.....</i>	<i>13</i>
3.3.2	<i>Utgivningsintervall</i>	<i>14</i>
3.3.3	<i>Det ska vara roligt – inte omöjligt</i>	<i>14</i>
3.4	Statistik	15
3.5	Podcaster i utbildningssyfte.....	15
4	Från manus till podcast.....	15
4.1	Översikt över de producerade podcasterna	16
4.2	Episod 1 – Identitet i Finland	17
4.3	Episod 5 – Psykisk ohälsa som filmtema	18
4.4	Manusmodellen	19
4.5	Editeringsprocessen.....	20
4.6	Diskutera om eller diskutera med.....	20
4.7	Teamwork.....	20
4.8	Arbets sätt	21
5	Arbetsprocessens utmaningar	22
5.1	Att editera	22
5.2	Användning av källor	22
5.3	Kommunicera i grupp	22
5.4	Radio vs. podcast.....	23
5.5	Ljudteknik	23
5.6	15 minuter.....	24
5.7	Personliga åsikter	24
6	Slutsats	25

Figurer

Figur 1. 100 minuter 100 år logo. Design: Josefin Rönnqvist och Lene Falcken	8
Figur 2. Episodlista på Soundcloud.....	16
Figur 3. Den första podcastens bild. Design: Josefin Rönnqvist.....	17
Figur 4. Den femte episodens bild.....	18

FÖRORD

Under de senaste åren har jag känt ett visst intresse av att jobba med radio. Eftersom jag inte har någon erfarenhet vet jag inte om det skulle passa mig, men då jag på hösten 2016 hade möjlighet att ta en kurs där man gjorde podcaster, tog jag chansen direkt. Det är inte radio, men det hör också till audioberättandet. Under projektet fick jag ingen direkt ingivelse över att jag var fantastiskt begåvad i ämnet, men trots att det var ett tungt och långsamt jobb, märkte jag att jag tyckte mycket om det. Mina gruppmedlemmar har förstås förgyllt upplevelsen.

Det här examensarbetet är skrivet i samband med projektet 100 minuter 100 år, och beskriver arbetsprocessen under produktionen av podcaster.

1 INLEDNING

Hösten 2016 fick andra och tredje årets Mediekulturstuderande information om en kurs som skulle gå över hela våren 2017, där de andra inriktningarna, utom Online Media, skulle göra kortfilmer. Projektet var ännu i det skedet öppet för Online Media-studenterna att göra det som intresserade dem. Eftersom jag samma höst höll på med en podcastkurs, föreslog jag just podcaster i idéskedet av kursen. De andra tyckte om idén, och till slut bestämde vi oss för att bidra med podcaster, vloggar och en webbsida. Dessutom fanns det sociala medier och det grafiska, som till exempel logon, att tänka på. Jag tog genast podcasterna på mitt ansvar tillsammans med en annan intresserad gruppmedlem.

Podcastteamet bestod av mig och en gruppmedlem från Online Media. Vi försökte jämnt dela upp andelen frågor och kommentarer som var och en fick säga i podcasterna. Jag stod för inspelningen och editeringen, medan vi tillsammans tog kontakt med personer vi hoppades skulle kunna delta i podcasten. Därtill jobbade vi också tillsammans på manuset för varje avsnitt, då vi också tänkte ut frågorna vi skulle ställa gästerna.

Vi hade möjlighet att gå på de andra studenternas pitchtillfälle, och vi bestämde oss för att hitta podcasternas olika teman i filmerna, som skulle spelas in i mars. Teman fanns det många av, men till slut bestämde vi oss för fem stycken: identitet, självkänsla, ensamhet, relationer och sexualitet samt depression och ångest. Det är tunga ämnen, men också väldigt viktiga. Samtidigt kan de ge en inblick i hur dagens finländare ser på Finland inför dess 100-årsjubileum. Projektet fick namnet 100 minuter 100 år, och krävde mycket arbete av oss studenter under våren 2017.

Figur 1. 100 minuter 100 år logo. Design: Josefin Rönqvist och Lene Falcken

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med detta arbete är att framställa arbetsprocessen under projektet 100 minuter 100 år, som ingick i kurserna Narrativ Design och Fiktivt Berättande under våren 2017. Då projektet hade många skikt i och med Online Medias medverkan, gav detta ett utmärkt tillfälle att göra en produktion som examensarbete.

De frågeställningar jag speciellt vill undersöka är:

- Hur skiljer sig de arbetssätt som användes i podcasterna under projektets gång?
- Hur har podcasterna utvecklats från den första podcasten till den femte?

1.2 Materialbeskrivning

Det har skrivits otaliga böcker om att göra, publicera och tjäna pengar på podcaster, men jag har valt att avgränsa mig till Podcast Solutions (Geoghen & Klass 2005), Podcast Academy: The Business Podcasting book (Geoghen et al 2007), Podcasting Pro Basics: A beginners Guide to Producing, Editing and Publishing a Podcast (Rios 2016), How to Podcast 2016 (Colligan 2016) och Podcast: Starting a Podcast (Kerschen 2016). Dessutom bekantar jag mig med The Podcast Hosts artiklar på deras webbsida. Jag har valt böcker och artiklar som jag anser vara relevanta för mitt ämne, och inte fokuserar för mycket på att tjäna pengar, eftersom det inte är en del av projektet i fråga.

Jag har använt populära distributionskällor online för att hitta källor relevanta för mitt arbete, men också använt sökordet "podcast" på olika sökmotorer. De böcker jag använde köptes på adlibris.com.

Under editeringsprocessen använde jag mig av ett kompendium som jag erhållit under en kurs i studioteknik med Johannes Församling i Helsingfors. Kompendiet beskriver hur man på ett smidigt sätt använder programmet Reaper, och hur man skräddarsyr det till att passa ens eget arbetssätt.

1.3 Struktur

Jag inleder med att berätta om podcaster i allmänhet, och fortsätter med vad man ska tänka på då man planerar en podcast. I kapitel 3 tar jag också upp podcaststatistik och möjligheten att använda podcaster i utbildningssyfte. Kapitel 4 handlar om produktionen av podcasterna, medan kapitel 5 fokuserar på problemen i arbetsprocessen.

1.4 Terminologi

Podcast – audiovisuellt berättande

Audioblogg – Blogg i formen av inspelat ljudmaterial istället för skriven text.

Co-host – (assisterande) studiovärd

Vlogg – Video logg, blogg i videoformat

2 METOD

Metoden för mitt examensarbete är case study, där jag analyserar vårt arbete i produktionen, från hur den första podcasten utvecklades i februari 2017, till sättet vi jobbade med den femte episoden i april 2017.

Case study, eller fallstudien, är en metod där man analyserar ett visst fall, en händelse eller liknande. Man drar endast slutsatser inom den kontext man ser på, och försöker därför undvika att hitta universella sanningar. Beskrivningen av en fallstudie ska vara väldigt noggrann och tydlig, inget ska lämnas bort i resultatet. Fallstudier är också mer konkreta och levande eftersom de fokuserar mer på erfarenhet än på teoretiska idéer. (Merriam 1994 s. 24-28)

En fallstudie kan vara heuristisk eller induktiv. En heuristisk fallstudie innebär att läsaren kan skapa ny betydelse för något hen trodde sig veta, medan en induktiv fallstudie baserar sig på erfarenhetsmässiga resonemang (Merriam 1994 s. 27). Till skillnad från en stor del annan forskning, har fallstudier enligt Merriam (1994) inte några specifika metoder för

insamling och analys av information. I princip kan alla metoder man använder för att samla in data användas, men det finns de som är vanligare än andra. Hon fortsätter sin tanke några sidor senare (s. 28): “Som jag tidigare nämnde, ligger det unika för fallstudier inte så mycket i de tillvägagångssätt man väljer (även om de förstås är viktiga) som i de frågor man utgår från och vilken relation dessa har till slutprodukten.”

Deskriptiv forskning är enligt Merriam (1994 s. 22, 152) en strävan efter beskrivning och förklaring. Här kan man inte ”manipulera potentiella orsaker till handlingar” (s. 22). I denna, mest grundläggande nivå ordnar man information i kronologisk eller tematisk ordning (s. 152), och framlägger datan på ett berättande sätt.

Merriam (1994 s. 31-33) beskriver sex stycken aspekter som skiljer den kvalitativa forskaren från den kvantitativa: intresset av processen, i motsats till resultaten, innebörden eller tolkning av upplevelser, känslighet för kontext och möjligheten att välja den teknik som passar vid olika tillfällen. Därtill finns fältarbetet, det vill säga uppsökandet av människor och situationer, samt kvalitativ beskrivning och induktion, alltså baserad på erfarenhet.

Detta arbete är en induktiv och kvalitativ fallstudie, med en deskriptiv, det vill säga berättande, rapport.

3 TUSEN PODCASTER I DIN FICKA

Termen podcast myntades i början av 2000-talet då Ben Hammerley skrev en artikel om audiobloggar och online radio. Innan det hade det auditiva online berättandet inte haft något specifikt namn, och hade det inte heller officiellt förrän nästan ett år efter myntandet, i september 2004. Då skrev Dave Slusher, en känd audiobloggare, om hur han kommit över termen, och hur mycket han tyckte om den. Från och med den stunden blev namnet “podcast” allt mer använt, och till slut det officiella namnet för audioberättande på nätet. (Geoghegan & Klass 2005 s. 2f)

3.1 Ordboksdefinition

Beteckningen podcast kommer ursprungligen från iPod, Apples musikspelare i fickstorlek, eftersom podcaster i första hand gjordes för dem, och ordet broadcast (Merriam-Webster Dictionary, 2017). iPoden utkom så tidigt som i oktober 2001, med sloganen "A thousand songs in your pocket", dvs. Tusen sånger i din ficka. (Apple Inc., 2017) Trots det bör det påpekas att Apple inte egentligen har haft något med namnet att göra, namnet blev helt oberoende skapat av den utomstående Hammerley. Däremot var iTunes en av de första audiotjänsterna som erbjöd möjligheten att lyssna på podcaster, och det ökade också på podcastens popularitet. (Geoghegan et al 2007 s. 27)

3.2 Podcast eller radiosändning?

Geoghegan och Klass (2005) påpekar flera gånger hur en podcast inte är en radiosändning, och att man därför inte kan använda samma element i en podcast som man använder i radio. Bland annat ska man inte upprepa en gästs namn efter ett inslag, ifall man redan har presenterat personen. Det blir bara tråkigt och repetitivt för alla som lyssnar. Eftersom en podcast lyssnas på frivilligt, finns det så gott som inga risker att någon kommer in mitt i och undrar vem gästen är. Lyssnaren är med från början till slut, och behöver därmed bara en presentation av gästen. Ifall podcasten är sponsorerad vet lyssnaren också att meddelandet bara kommer en gång, oberoende hur lång podcasten är, vilket betyder att det inte blir lika många avbrott som i radiosändningar. Lyssnar man på en podcast är det ett medvetet val man gjort då man tryckt på "Play"-knappen. Kanske intresserade ämnet, eller möjligen talaren. I radion kan man oftast inte välja vad programledarna talar om, men i och med podcaster kan man välja mellan tusentals olika ämnen i tusentals olika podcaster. Då stör ett litet tio sekunder långt meddelande från sponsorerna inte i en 15-30 minuter lång podcast. (Geoghegan et al 2007 s. 56)

3.3 Planering av en podcast

Under planeringen av en podcast är det viktigt att skriva ett manus. Även om man vill tala fritt är det bra att ha anteckningar om det man ska tala om, och vad som kommer i vilken ordning. Anderson (2016a) har fem orsaker till att ha ett manus:

1. Hjälper dig att skapa en struktur och ser till att du tar upp allt du ville
2. Ser till att ditt material flyter och engagerar
3. Bygger upp ditt anseende som en bra podcast host
4. Ger dig möjligheten att tala självsäkert
5. Drar ner på produktionstiden.

Personer som är bra på att tala fritt har ofta ett så kallat "osynligt manus". Det innebär att man talar på ett så naturligt och ledigt sätt att lyssnaren tror att man inte har ett manus, trots att man har stödord eller längre meningar nedskrivna.

3.3.1 Skillnader i tal och skrift

Då man skriver ett manus, specifikt om man skriver ner det man vill säga i podcasten, är det viktigt att tänka på hur man talar i jämförelse till hur man skriver. Sättet man talar på är per definition helt olikt sättet man skriver på, och det kan alltså innebära att pratet blir stelt och onaturligt ifall man inte planerar enligt ens eget sätt att tala. Längre meningar blir lätt osammanhängande, och det lönar sig därför att skriva kortare meningar, eller alternativt hålla sig till en tanke per punkt. När man planerar att presentera material som kanske inte är självklara fakta, är det extra viktigt att skriva ner det man vill säga, eftersom det lätt blir för komplicerat, vilket kan exkludera lyssnare. (Anderson 2016a)

Det gäller att hålla lyssnaren intresserad under hela podcasten. Detta betyder att både manuset och sättet man editerar ljudet ska tas i beaktande, samt hur man framför sina åsikter. I manuset kan man skapa en fundamental story för att hålla lyssnarens intresse till slutet (Anderson 2016b). Enligt Rios (2016 s. 25) lönar det sig inte nödvändigtvis att skriva upp precis vad man vill säga och när, utan snarare göra anteckningar om ämnen och teman man vill tala om, eller frågor man vill ta upp under podcastens gång. Allt beror

på sättet man jobbar på, och hur man bäst får fram sitt ämne på ett kort och slagkraftigt sätt.

3.3.2 Utgivningsintervall

Hur ofta vill man att en podcast ska publiceras? Det finns podcaster som utkommer varje dag, varje vecka, varannan vecka, eller mer sällan än det. Då man planerar en podcast är det värt att tänka på hur ofta man vill ge ut sin podcast, och hur mycket tid man egentligen hinner spendera per avsnitt. Om man är en ivrig podcastlyssnare kan man fundera på hur ofta man själv hinner lyssna på podcaster i månaden. Med tanke på allt material som publiceras i dagens värld, lönar det sig inte nödvändigtvis att ge ut oftare än en gång i veckan, men inte mer sällan än en gång i månaden. Publicerar man för ofta finns det en risk att ens lyssnare finner mängden innehåll överväldigande, medan det kan vara svårt att bygga upp en publik om man ger ut för sällan. Att ha en pålitlig frekvens mellan utgivningsdatumerna hjälper också lyssnaren att följa med, och se fram emot nästa podcast. (Geoghen et al 2007 s. 99-101)

3.3.3 Det ska vara roligt – inte omöjligt

Trots alla oskrivna och skrivna regler och åsikter, behöver det inte vara komplicerat att bända in en podcast. Vill man ha bästa möjliga ljudkvalitet lönar det sig definitivt att köpa mikrofoner och ljudkort, men dagens telefoner har i allmänhet så pass bra mikrofon och applikationer gjorda för inspelning, att allt som egentligen behövs är en telefon och en idé. Paul Colligan (2016 s. 15-20) brukar bända in delar av sin "Thinking Out Loud"-podcast medan han sitter i bilen i trafikstockning. Han använder bara ett par billiga hörlurar och sin telefon. Han poängterar också hur ljudkvaliteten inte nödvändigtvis är det essentiella, utan att det viktiga är innehållet, det vill säga vad man talar om, och hur man talar. Det kan också vara viktigt att tänka på vilka ord man väljer, samt rösläget och tonen (Colligan 2016 s. 27).

3.4 Statistik

Mellan åren 2015 och 2016 ökade antalet podcastlyssnare med ca 23% i USA. Sammanlagt under 2016 lyssnade 21% av befolkningen på podcaster varje månad. Enligt Baer (2017) betyder det ca 57 miljoner människor, som i medeltal lyssnar på 5 podcaster i veckan. I Sverige låg en motsvarande siffra på 1,9 miljoner år 2015, eller 26% av svenskar i åldern 16-80 (Starcom 2015). Statistikcentralen i Finland (2015) ger inte en motsvarande siffra, men år 2015 använde 7% av befolkningen en podcast-tjänst via mobiltelefon, och 3% via en surfplatta.

3.5 Podcaster i utbildningssyfte

I USA har det blivit vanligt att använda sig av podcaster i utbildningssyfte. Till exempel använde en lärare (Godsey, 2016) podcasten Serial (<https://serialpodcast.org/>) under en av hans lektioner, och fick positiva resultat, då eleverna ivrigt läste med i podcastens transkript, trots att de tidigare visat tydlig olust att läsa böcker. Serial är, trots lärarens användning av den, inte en podcast gjord i utbildningssyfte, utan snarare tvärtom. Under seriens första säsong försöker skaparen Sarah Koenig utreda ett brott, där en man möjligen var felaktigt dömd för ett mord. Gray (2017) tar också upp det positiva med att lyssna på podcaster i samband med undervisning i och med att en elev vilken tid som helst på dygnet kan lyssna på materialet. Har en elev missat lektionen är det inget problem, eftersom hen kan lyssna på materialet hemma. Enligt Gray är det också lättare för en elev att fokusera, det vill säga lyssna på en podcast, längre stunder än till exempel att titta på videon i samma syfte.

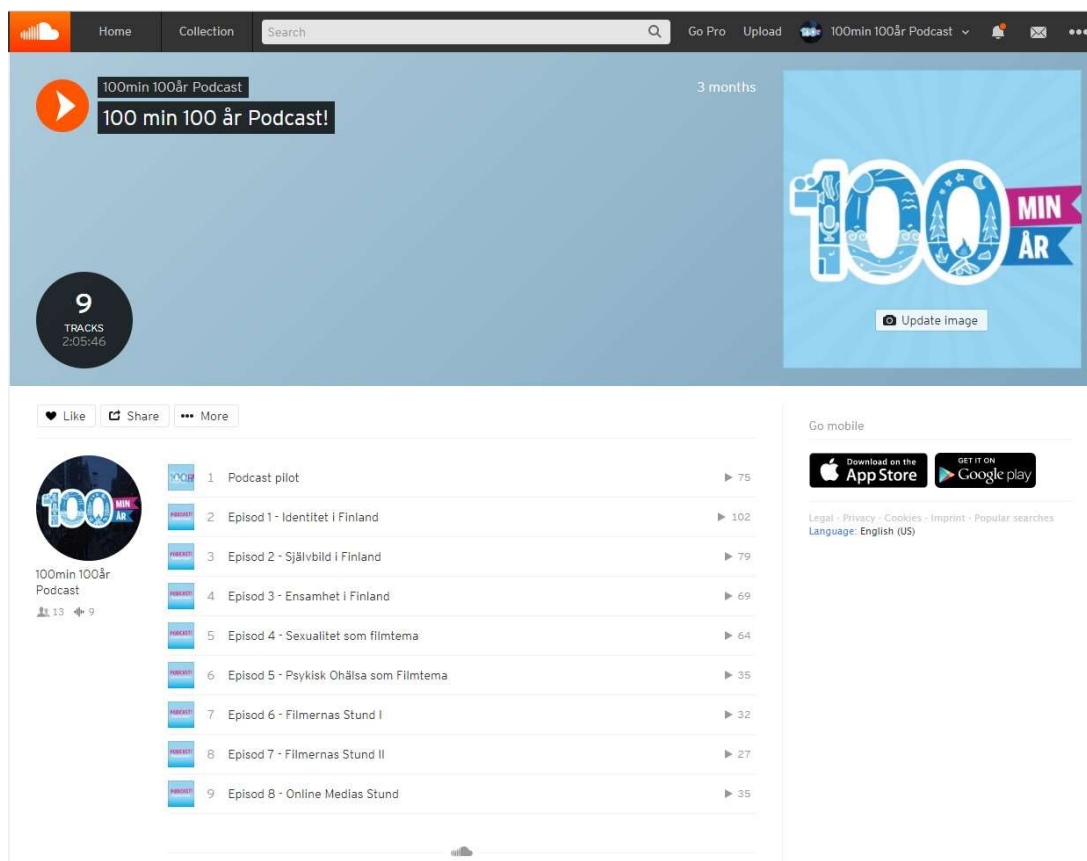
4 FRÅN MANUS TILL PODCAST

Konceptet 100 minuter 100 år Podcast uppkom på hösten 2016, men själva arbetet började i januari 2017. Den första egentliga podcasten utkom torsdagen den 23 februari, och därefter publicerades de med två veckors mellanrum, alltid på en torsdag, fram till första juni, då åttonde episoden utgavs. Det var viktigt att podcasterna laddades upp med jämna

mellanrum, då detta gjorde att lyssnare lättare kunde följa med, och visste när nästa skulle komma ut (se 3.3.2 Utgivningsintervall). Två veckor valdes som intervall för att inspelnings- och editeringstiden inte skulle förorsaka stress, och för att kunna ge ut ett avsnitt som inte kändes halvfärdigt.

4.1 Översikt över de producerade podcasterna

Ursprungligen planerades fem avsnitt att ges ut, men efter en förfrågan av i första hand projektets producenter, kom man överens om att projektet skulle fortsätta med poddar om själva filmerna, inte bara om deras teman. Som åttonde och sista podcast utvecklades idén att spela in Online Media studenternas erfarenheter av projektet och jobbet med webbsidan, vloggarna, logon och just podcasterna. I podcasten fick de berätta om sina upplevelse av projektet, och man fick ta del av både motgångar och positiva händelser. Eftersom Online Media gjorde flera olika delar av kursen, fanns det mycket att tala om, vilket också innebar att avsnittet blev ett av de längre.

Figur 2. Episodlista på Soundcloud

Följande podcaster producerades som del av projektet:

Episod 1 – Identitet i Finland

Episod 2 – Självbild i Finland

Episod 3 – Ensamhet i Finland

Episod 4 – Sexualitet som filmtema

Episod 5 – Psykisk ohälsa som filmtema

Episod 6 – Filmernas Stund I

Episod 7 – Filmernas Stund II

Episod 8 – Online Medias Stund

Före den första episoden, den 27.1.2017, gavs ett pilotavsnitt på fem minuter ut, där det förklarades vad 100 minuter 100 år projektet går ut på, och vilka personer som upprätthåller podcasten. Pilotavsnittet var gjort både som ett test för podcastteamet att lära sig spela in och editera, och för att presentera projektet.

I detta arbete tas episod 1 och episod 5 upp som en jämförelse mellan den första officiella podcasten, och den, enligt den ursprungliga planen, sista podcasten.

4.2 Episod 1 – Identitet i Finland

Figur 3. Den första episodens bild. Design: Josefin Rönnqvist

I den första episoden, *Identitet i Finland*, intervjuades fyra olika personer med relativt olika bakgrund, men som har den gemensamma faktorn att alla fyra bor i Finland. Det bestämdes att de intervjuade skulle förbli anonyma, för att uppvisa att de kunde vara vem som helst som bor i Finland under dess 100-årsjubileum, oberoende vilket språk de talar eller vilket land de kommer från.

Det fanns en stor osäkerhet och många motgångar under inspelningen och redigerandet av det första avsnittet. Hur ska personerna intervjuas? Vem ska intervjuas? Hur editerar man på ett engagerande sätt? Efter flera feedbacktillfällen under editeringsperioden och många itereringar, utvecklades trots allt ett avsnitt som kunde publiceras med värdighet. Manusmodellen bestämdes under editeringsprocessen, vilket inte är ett bra sätt att gå till väga. Inför de följande avsnitten skrevs ett manus på förhand, som i stor grad gick enligt modellen (se 4.4 Manusmodellen).

4.3 Episod 5 – Psykisk ohälsa som filmtema

Figur 4. Den femte episodens bild

Den femte episoden, *Psykisk Ohälsa som Filmtema* publicerades den 20.4.2017 på Soundcloud, och blev som alla tidigare episoder även delad på projektets Facebook- och Instagram-sidor, samt på Facebooksidan Finlandssvenska poddar. Under inspelningen uppstod det tekniska problem, då fel mikrofon valdes i inspelningsprogrammet. Felet märktes inte förrän editeringen skulle börja, vilket resulterade i att allt behövde spelas in

på nytt. Det innebar att editeringsprocessen blev kortare än andra episoder. Detta hade varit ett stort problem ifall det skulle ha funnits lika mycket material som till exempel i episod 2 – Självbild i Finland, där det sammanlagt fanns runt 40 minuter material, medan det i den femte episoden spelades in ca 25 minuter.

Då podcasten hade blivit editerad ner till runt 15 minuter skickades den till Online Medias medlemmar och lärare för feedback. På morgonen samma dag som podcasten skulle ges ut fick den grönt ljus för att publiceras.

4.4 Manusmodellen

Manuset gick under de första avsnitten enligt följande modell:

Introducerande kommentar, i allmänhet av gästen

- Välkommen!
- Jingel
- Gästens första del av talet
- Diskussion mellan värdarna
- Gästens andra del av talet
- Diskussion
- Avslutande kommentar

Naturligtvis måste manuset justeras till att passa de väldigt olika episodformaten, särskilt då själva filmerna kom in i bilden i episod fyra. Då ändrades formatet naturligt till ett diskussionsformat, där gästen inte ”höll tal”, utan diskuterade fritt med värdarna om sin film och om episodens tema. Trots att många källor gav exempel på hur ett manus kunde se ut, passade inte deras format in i 100 minuter 100 år Podcast. Bland annat Geoghen och Klass (2005 s. 39) tog upp musikdelar och lyssnarmail, vilket podcasten i fråga inte hade, och Anderson (2016a) kompletterade med sponsor- och ”följ vår kanal”-meddelanden.

4.5 Editeringsprocessen

Editeringen var en komplicerad process. Det finns tips och instruktioner hur man på ett smart sätt editerar podcaster, men dessa innehöll naturligtvis inte steg-för-steg anvisningar för detta specifika projekt. Både medstuderande och lärare fick ge feedback då podcasten nått en viss mognadsnivå. Också Liisa Tolonen som jobbat både med podcaster och radio i många år erbjöd sig ge feedback på podcasterna, trots att hon inte egentligen var en del av projektet. De sista fyra podcasterna editerades ändå endast med hjälp av lärare inom projektet och medstuderande på grund av krockande tidtabeller och missförstånd.

4.6 Diskutera om eller diskutera med

Planen att endast ha utomstående talare ändrade mitt i projektet, och det uppkom ett inspelningssätt som var olikt det tidigare, då en diskussion med filmteamet fungerade bättre än att låta teamet tala och sedan låta värdarna diskutera och kommentera vad personerna nyss sagt. Till skillnad från de tidigare avsnitten, där det fanns en överlappande konversation under podcastens gång, var de två sista planerade avsnitten en genomgående konversation mellan värdarna och gästerna under hela podcasten. Också sjätte, sjunde och åttonde avsnitten var i formen av en konversation med gästerna.

4.7 Teamwork

Själva grupparbetet, inklusive co-hosting, ändrade inte speciellt mycket mellan de olika podcasterna. Stundvis fanns det väldigt olika åsikter om hur podcasterna skulle utformas. Under projektets gång förbättrades lagarbetet och diskussionerna, och arbetet med den femte podcasten var effektivare och tog mindre tid än arbetet med den första.

Fördelen med att ha en co-host då man producerar en podcast, är att man har ett så kallat bollplank att pröva idéer med. Ensam kan det vara väldigt svårt att tänka ut frågor och särskilt följdfrågor att ställa av gästerna.

4.8 Arbetssätt

Arbetssättet i sig självt utvecklades inte på ett direkt uppenbart sätt, förutom att värdarna blev vanare med förloppet och bekvämare med att intervjua och hitta på frågor att ställa, samt att fabricera följdfrågor i samband med gästernas svar och berättelser. En betydande skillnad märktes ändå mellan att skriva ut tydligare vad som skulle sägas och endast använda sig av få stödord.

I de flesta podcasterna var arbetssättet följande:

- välja gäst efter tema och inspelningsdatum
- skriva ett modellmanus, det vill säga ordningen på de olika delarna av podcasten
- arbeta ihop frågorna
- inspelning
- editering
- feedback.

Ursprungligen skulle varje filmteam vara med och diskutera sitt eget tema, men då intresset var lågt, ändrades den primära idén, och till de tre första episoderna kontaktades i första hand personer utanför teamen. Då projektet kom igång, och produktionen av filmerna även började ta fart, återfanns intresset, och flera filmteam togs in på nytt. Inför det fjärde avsnittet, som handlade om sexualitet, spelades först in diskussioner med personer ur två olika filmteam. Men då det visade sig att de här filmerna egentligen behandlade andra teman än det som var planerat för podcasten, fanns det behov av att tala med ytterligare ett filmteam. Det skulle ändå ha varit tråkigt att inte använda sig av allt material som spelats in, och delvis därför beslöts det att ge ut fler än fem podcaster, där ytterligare filmer presenterades och fick chansen att få mer publicitet.

5 ARBETSPROCESSENS UTMANINGAR

5.1 Att editera

Under editeringsprocessen märkte jag ofta hur jag ville visa både värdarna och gästerna från deras bästa sida. Fast det sägs att pauser och ljud gör en karaktär, behövdes de ofta editeras bort för att podcasten skulle flyta bättre och i vissa fall få någon att låta mer politiskt korrekt eller se till att personen inte skulle missuppfattas. Det var det svåraste med den första podcasten, då jag inte hade kommit underfund med vad jag ville åstadkomma med den, och inte visste vad jag ”får” ta bort. Till slut förstod jag att jag helt enkelt behövde lyssna om och om igen och ta bort allt som inte är absolut essentiellt. Där emellan måste jag ta paus från arbetet, för att senare komma tillbaka med nya insikter och orken att lyssna ordentligt.

5.2 Användning av källor

Jag hade förväntat mig att mina källor skulle ha varit till mer nytta under inspelnings- och editeringstiden, men väldigt sällan fann jag mig själv gå tillbaka till dem och använda dem till något annat än att fundera på om det passar in i våra podcaster och vår arbetsprocess. Det är förstås möjligt att mycket låg i det undermedvetna, och jag helt enkelt inte tänkte på det. Däremot fanns det stunder då jag tydde mig till Youtube för instruktioner om hur jag kan göra något specifikt i inspelnings- och editeringsprogrammet jag använde.

5.3 Kommunicera i grupp

Hela projektet var i starkt behov av bättre kommunikation. Ibland kunde Online Media ha en klar bild av hur de ville att något skulle se ut, men plötsligt fick de en kommentar av producenterna, som ursprungligen inte nödvändigtvis hade haft någon åsikt alls. Det skulle inte ha varit ett problem om vi vetat att de ville vara så insatta. Mellan Online Media-medlemmarna försökte vi aktivt kommunicera via Slack, ett kommunikations-

program som finns tillgängligt både till datorer och till de vanligaste telefonoperativsystemen. Också där fick vi åtskilliga påminnelser om att vi ska berätta vad vi håller på med, så att både lärare och studerande vet vad de andra i gruppen håller på med.

Att jobba i grupp har alltid sina fördelar och nackdelar. Fördelen i det här projektet var att jag kunde bolla idéer med min co-host, och behövde därmed inte ha allt ansvar på mina axlar. Också de andra i Online Media hjälpte mig mycket under projektets gång, och jag önskar att jag hade varit till lika stor hjälp för dem som de var för mig. Nackdelen var att vi som co-hostar är väldigt olika personer och inte alltid kom jättebra överens. Vi hade inga gräl, men det fanns flera stunder då jag definitivt ville göra på ett sätt, medan han ville ha det på ett annat sätt. Exempelvis vissa uttryck tyckte jag inte fungerade, medan han ofta föll tillbaka på dem. Det var ändå något jag tror vi omedvetet jobbade på, och till slut vågade vi säga våra åsikter mer öppet, och diskuterade bättre för att komma fram till en slutsats som fungerade för båda.

5.4 Radio vs. podcast

Min partner var väldigt inställd på att podcasterna kunde bli som ett radioprogram, men hade emellanåt svårt att förstå att det fanns meningar och uttryck som inte fungerade i podcaster (se 3.2 Podcast eller radiosändning?). I teorin kan man tala precis hur och om vad man vill, men man kan också lätt göra podcasten relevant bara en dag eller en kortare period, till exempel genom att använda uttrycket ”idag ska vi prata om”. Det var något jag hade fått inpräntat under podcastkursen jag gick på hösten 2016, och fortsättningsvis under det här projektet.

5.5 Ljudteknik

Ljudkvaliteten förändrades inte mycket från det första avsnittet till det sista, men däremot bytte vi ut de två olika mikrofonerna vi använde ursprungligen till en eller två av märket AKG, vid namn c-1000. De vi använde ursprungligen passade bra då vi bara hade en gäst per inspelninggång och en person som intervjuade, men då vi ville ha flera på en gång

krävdes en mikrofon som passar bättre för till exempel körer eller större grupper. Det förändrade ljudet, men inte kvaliteten. Eftersom c-1000 tar upp fler personer så väl, behövde jag som värd och den som visste mer om inspelning av ljud i allmänhet inte vara orolig för att gästerna inte talar tillräckligt starkt eller talar in i mikrofonen.

Programmet jag använde för att editera episoderna var Reaper, en digital audio workstation (DAW, "arbetsstation för digital audio") skapad av Cockos. Jag valde programmet av två orsaker. För det första använde jag det i en studioteknikkurs jag gick våren 2016, och för det andra var det gratis, vilket man inte kan säga om många välgjorda program.

5.6 15 minuter

Målet var att varje avsnitt skulle vara runt 15 minuter. I vissa avsnitt var det nästan omöjligt att editera bort så mycket, medan andra lättare kunde skalas ner till så lite som 11-12 minuter. Episod ett och episod fem var 13 minuter och 52 sekunder, respektive 15 minuter och 19 sekunder, vilket innebär att de var ganska idealiska i tidslängd. Inget avsnitt blev längre än 20 minuter.

5.7 Personliga åsikter

Personligen var mitt favoritavsnitt, mest på grund av materialet, Episod 2 – Självbild i Finland. Det är ett ämne som står mig nära hjärtat, och att få höra en person som jobbar inom just det ämnet, och dessutom hade egna erfarenheter av att jobba på en negativ självbild var alldeles fantastiskt. Däremot var editeringen svår i det avsnittet, då jag inte egentligen ville ta bort något, och funderade länge på att dela upp materialet i en tvådelad podcast. Till slut fick jag ner tiden till strax under 20 minuter, och bestämde mig för att det var tillräckligt. Också den femte episoden tog upp ett liknande ämne, men det speciella med episod två var att gästen är professionell inom psykisk ohälsa, vilket gav en extra krydda i diskussionen. Det åttonde avsnittet var däremot det roligaste att spela in, då jag

fick tala med de personer jag jobbat närmast med under hela projektet, och jag hade väldigt roligt under både inspelningen och editeringen.

6 SLUTSATS

De frågor jag ville ha svar på var hur arbetssätten förändrades under projektets gång och hur arbetet utvecklades. Genom att följa med min arbetsprocess under projektet genom min forskningsdagbok fanns det svar på mina frågor. Det hjälpte också att gå tillbaka till projektet i efterhand, då allt hade sjunkit in och jag kunde se på det på ett mer objektivt sätt än tidigare.

Mina förväntningar före projektet började var små, men inte för att jag inte trodde på projektet. Jag visste bara inte vad jag ville få ut av det. I ett skede talades det om att vår sista podcast skulle vara live, men i efterhand var det nog vettigt att inte göra det, eftersom jag inte är säker på att slutresultaten skulle ha varit något att vara stolt över. Vi kom också väldigt tidigt fram till att fem episoder är minimiantalet, och att vi gärna gör fler ifall det finns tid och intresse, vilket det till slut fanns. Jag hade önskat mig mer engagemang av filmteamen i början av projektet, men det är möjligt att alla var så fokuserade på sina egna filmer att det inte fanns tid att tänka på annat. Eftersom vi ändå tänkt oss fler möjliga podcaster, var det ingen stor förändring att skriva tre manus till.

Hur förändrades de arbetssätt som användes i podcasterna under projektets gång?

- Manus först!

I den första episoden, skrevs bara ett väldigt kortfattat manus som endast innehöll frågorna. I de följande avsnitten skrevs ett mer utförligt manus, enligt modellen (se 4.4 Manusmodellen), på förhand. Då manuset skrivs på förhand, undviker man frustration och stress genom att veta ordningen på de olika delarna på förhand. Enligt Anderson (2016a) blir det allt ovanligare att skriva ett fullständigt manus då man producerar podcaster, bland annat eftersom ett manus talangfullt kan förstöra känslan och det naturliga i talet. I vårt fall

fungerade det bäst att skriva ”halvfärdiga” manus, det vill säga med korta anteckningar om vad vi ville säga. Frågorna stod i allmänhet i sin helhet.

- Skriva manus tillsammans eller skriva manus skiljt

Det var lättare att skriva manus tillsammans, då båda var på samma ställe, trots att det i vissa situationer också fungerade att skriva var för sig, även om det inte var idealiskt. I det här fallet var det inte någon tydlig trend under projektets gång, utan vi gjorde som det föll sig bäst i varje situation.

- Co-hosting

Det är definitivt positivt att ha en co-host då man producerar en podcast. Till en början krävdes det mycket anpassning då vi hade olika åsikter om hur saker skulle göras, men mot slutet lärde vi oss säga våra åsikter mer rakt ut. Under arbetet med den femte episoden märkte man en tydlig effektivitets-ökning jämfört med den första episoden.

- Diskutera tillsammans med gästen eller diskutera om gästen

Skillnaderna mellan det första och det planerade sista avsnittet blev fler än förväntade. I första episoden fungerade det bättre att diskutera om det gästerna talade om, närmast för att gästerna hade väldigt olika erfarenheter, och dessutom talade på tre olika språk. I den femte passade det däremot bättre att konversera med gästerna. Det gav möjlighet till spontana följdfrågor utanför manuset.

- 15-minutersgränsen

Särskilt som en första podcastserie var 15 minuter en utmärkt gräns. Om inte podcasten handlar om något väldigt specifikt som lockar typiska lyssnare, eller värdarna är roliga eller värtaliga, finns det ingen större orsak att göra dem väldigt mycket längre än så. Fast det var väldigt mycket arbete att editera bort så mycket material, var det lönsamt och värt det. Vissa podcaster krävde mer tid på grund av gästernas intressanta resonemang, och det var omöjligt att på förhand veta exakt hur lång en podcast skulle bli.

- Editering

Den första podcasten visste jag knappt hur jag skulle börja editera, vilket ledde till mindre positiv feedback i början. Småningom under editeringen av de följande avsnitten hittade jag en fungerande rutin. Först tog jag bort alla onödiga pauser och delar av prat som inte behövdes, det vill säga det som är lättast att ta bort, och sedan fortsatte jag till sånt jag kände inte behövde vara med, och lyssnade igenom några gånger med den tanken bakom örat. Efter en eller två intensiva timmar tog jag paus och fortsatte senare med nya, fräscha öron och utvilad hjärna.

Flera versioner av alla episoder laddades upp privat på Soundcloud för att alla involverade lätt skulle kunna lyssna på de olika avsnitten innan de slutgiltiga versionerna gavs ut.

- Byte av mikrofon

Bytet av mikrofonerna inför fjärde avsnittet gjorde att vi kunde intervjua fler personer samtidigt och att vi inte behövde tänka lika mycket på att personerna som blev intervjuade talade tillräckligt nära mikrofonen eller tillräckligt högt. Vi ställde alla personer involverade i en halvcirkel runt ett runt bord, och lade mikrofonerna på andra sidan bordet, så att de pekade mot oss som talade.

Hur har podcasterna utvecklats från den första podcasten till den femte?

- Mera flyt i intervjuerna

Ju mer vi intervjuade gäster, desto bekvämare blev vi med att ställa frågor, och det blev lättare att låta naturlig. Frågorna blev lättare att skriva, och lät därför också mer som tal än som skrift.

- Diskussionsbetonade podcaster

Inför den fjärde podcasten beslöt vi att hela podcasten skulle vara en genomgående diskussion med gästerna. Detta gjorde att podcasten flöt mer naturligt, speciellt i samband med att vi intervjuade flera personer samtidigt i flera av de senare avsnitten.

- Om ämnet i filmerna, inte allmänt om ämnet

Den här ändringen gjorde vi då producenterna framkastade idén att resten av podcasterna kunde handla om själva filmerna, inte bara deras ämnen. Från och med den fjärde podcasten intervjuade vi personer ur filmteamen, vilket var en positiv upplevelse, då alla gäster var personer vi kände åtminstone delvis från tidigare.

Projektet fick mig mer intresserad av podcaster, och jag funderar på att försöka producera en egen podcast i framtiden, gärna med en co-host. Då är ändå tanken att jag ska tala om ämnen jag själv, och min co-host, vill ta upp, men jag kommer troligtvis att behöva hjälp med marknadsföring.

KÄLLOR

100 minuter 100 år podcast, Episod 1 - Identitet i Finland. Tillgänglig:
<https://soundcloud.com/user-978020756/episod-1-identitet-i-finland> Hämtad
31.3.2017

100 minuter 100 år podcast, Episod 5 - Psykisk ohälsa som filmtema. Tillgänglig:
<https://soundcloud.com/user-978020756/episod-5-psykisk-ohalsa-som-filmtema>
Hämtad 21.4.2017

2015, Artikel [www], Publicerad: 9.4.2015, Allt du behöver veta om Podcasts!,
Starcom. Tillgänglig: <http://starcom.se/utkik/allt-du-behoover-veta-om-podcasts/>
Hämtad 1.3.2017

Anderson, Kevin. 2016a, Artikel [www], Publicerad: 15.1.2016, The Art of Creating an
Invisible Podcast Script, *The Podcast Host*. Tillgänglig:
<https://www.thepodcasthost.com/planning/the-invisible-podcast-script/>
Hämtad 20.2.2017

Anderson, Kevin. 2016b, Artikel [www], Publicerad: 22.1.2016, Be a Teller of Great Ta-
les: The Power of Narrative Flow in Your Podcast , *The Podcast Host*. Tillgänglig:
<https://www.thepodcasthost.com/planning/power-of-narrative-flow-in-podcast/>
Hämtad 20.2.2017

Apple Inc., 2010 Tillgänglig:
<https://www.apple.com/pr/products/ipodhistory/> Hämtad 1.3.2017

Baer, Jay. 2017, Artikel [www], Publicerad: 24.1.2017, The Key 2016 Podcast Statistics,
Convince and Convert. Tillgänglig: <http://www.convinceandconvert.com/social-media-measurement/the-5-key-2016-podcast-statistics/> Hämtad 1.3.2017

Colligan, Paul. 2016, *How to Podcast 2016*, Portland: Createspace Independent Pub-
lishing Platform, 206 s.

Geoghegan, Michael W. & Klass, Dan. 2005, *Podcast Solutions: The Complete Guide to Podcasting*, New York: Springer-Verlag, 240 s.

Geoghegan, Michael W., Cangialosi, Greg, Irelan, Ryan, Bourquin, Tim, Vogele, Colette. 2008, *Podcast Academy: The Business Podcasting Book*. Burlington: Focal Press, 296 s.

Gray, Colin. 2017, Podcasting in Education: What are the Benefits?, *The Podcast Host*. Tillgänglig: <https://www.thepodcasthost.com/niche-case-study/podcasting-in-education/> Hämtad 1.3.2017

Godsey, Michael. 2016, The Value of using podcasts in class, *The Atlantic*. Tillgänglig: <https://www.theatlantic.com/education/archive/2016/03/the-benefits-of-podcasts-in-class/473925/> Hämtad 1.3.2017

2015, 2. Internetin käyttö mobiililaitteella, *Statistikcentralen*. Tillgänglig: http://www.stat.fi/til/sutivi/2015/sutivi_2015_2015-11-26_kat_002_fi.html Hämtad 1.3.2017

Kerschen, Jerry. 2016, *Podcast: Starting a Podcast: 10 Proven Steps to Creating Your First Successful Podcast*, Createspace Independent Publishing Platform

Merriam, Sharan B. 1994, *Fallstudien som forskningsmetod*, Lund; Studentlitteratur

Merriam-Webster Dictionary, 2011. Ordlista [www] Tillgänglig: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/podcast> hämtad 1.3.2017

Rios, Orlando. 2016, *Podcasting Pro Basics: A Beginner's Guide to Producing, Editing, and Publishing a Podcast*, Austin, Orlando Rios Publishing

